

Programma 4 Natuur en milieu

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

We werken aan een natuur-, landschaps- en milieubeleid dat bijdraagt aan een veilige en gezonde leefomgeving, aan herstel van de biodiversiteit en aan prachtige Brabantse natuurgebieden en landschappen voor mens, plant en dier.

Natuur en landschap

Onze natuur verdient een goede bescherming tegen de druk van activiteiten die haar verstoren, verarmen en vervuilen. Een vitale natuur en waardevolle landschappen zijn voorwaarden voor het welzijn van mensen en voor de ontwikkeling van Brabant als belangrijke kennis- en innovatieregio. In een aantrekkelijke groene provincie is het immers beter wonen, werken en leven.

We zorgen voor een goede en voortvarende uitvoering van nationale en internationale afspraken die zijn gemaakt over biodiversiteit. Hiermee moeten alle bedreigde planten en dieren in Brabant, zoals weide- en akkervogels, weer een geschikte leefomgeving krijgen. Hiervoor investeren we in een verbonden en samenhangend natuurnetwerk en in versnelling en intensivering van het natuurherstel. Ook nemen we maatregelen om de externe druk op de natuur te verminderen. Zo verminderen we de uitstoot van ammoniak rondom natuurgebieden. En pakken we de verdroging van natuurgebieden aan.

Daarnaast versterken we de kwaliteit van het Brabantse landschap en verankeren we de natuur en het landschap in de samenleving.

Het herstel van de biodiversiteit is in belangrijke mate afhankelijk van onze gezamenlijke prestaties in de water-, en bodem- en stikstofopgave en de transitie van de landbouw en hun ruimtelijke samenhang. Tegelijkertijd biedt de natuuropgave ook kansen voor (agrarische) ondernemers. De natuur-, water-, stikstof- en landbouwopgaven worden daarom zoveel mogelijk in samenhang en gebiedsgericht aangepakt. De middelen van de eerste tranche (2021-2023) van het landelijk Programma Natuur zullen hierbij optimaal ingezet worden. Ook om de aanvraag voor de 2e tranche (-2030) goed te onderbouwen.

Milieu

We willen dat Brabant een fijne, veilige en gezonde provincie is om in te wonen en te ondernemen. Een schone lucht en bodem en geen hinder van onder meer geluid en geur zijn hiervoor basisvoorwaarden. In lijn met de Omgevingsvisie streven we daarom naar een continue verbetering van onze leefomgeving. Met de uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord dragen we bij aan het landelijk doel om 50% gezondheidswinst te behalen. Met het actieplan Geluid 2018-2023 verminderen we het aantal mensen dat wordt gehinderd door het geluid van provinciale wegen. Daarnaast wordt ook Brabant in toenemende mate geconfronteerd met urgente sector- en thema-overstijgende vraagstukken, zoals de noodzaak van een transitie naar een duurzame samenleving. In het beleidskader Milieu (dat het provinciaal Milieu- en Waterplan opvolgt) zullen wij ons milieubeleid voor de periode tot 2030 actualiseren en waar nodig aanvullen, en uitwerken in een uitvoeringsagenda. In dit beleidskader zullen we onder meer streefwaarden opnemen voor luchtkwaliteit en geluid.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Het instrument vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zetten we in voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en daarmee aan een goed werk- en woonklimaat. We werken hierbij rechtmatig en volgens de afgesproken kwaliteitsnormen. We werken aan het scheppen van een goed vestigingsklimaat voor ondernemers, waarbij ruimte geboden wordt aan innovaties en de bureaucratie niet in de weg staat. Ook is er in specifieke aandacht voor de veiligheidscultuur bij BRZO-bedrijven (Besluit risico's zware ongevallen) en het niveau van toezicht op de industrie. We zorgen tevens dat de inzichten uit het project Intensivering Toezicht Veehouderij worden geïmplementeerd in de reguliere werkwijzen. Ontwikkelingen rondom de Omgevingswet en Stikstof leiden tot onzekerheden bij de uitvoering van VTH en financiën.

Wat willen we bereiken?

Realisatie van een robuust en samenhangend natuurnetwerk

Een robuust en samenhangend natuurnetwerk is nodig om de achteruitgang van natuur en biodiversiteit te stoppen. Daarom vergroten we natuurgebieden en verbinden we natuurgebieden met elkaar tot het Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Uitbreiding met nieuwe natuur vindt plaats door (landbouw)gronden te verwerven of functie ervan te wijzigen (grond met particulier beheer). Vaak moeten deze gronden ook worden ingericht en beheerd zodat de nieuwe natuur zich in de gewenste richting kan ontwikkelen. Daarnaast leggen we ecologische verbindingzones (EVZ's) aan om natuurgebieden met elkaar te verbinden.

Voor het realiseren van het NNB en de EVZ is het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) ingesteld. Het GOB financiert initiatiefnemers die het NNB en de EVZ aanleggen. Daarnaast stimuleert het GOB nieuwe initiatieven om tot natuurontwikkeling te komen.

Bij het realiseren van het NNB en de EVZ's wordt zoveel mogelijk gewerkt aan het gelijktijdig realiseren van onze water-, bodem-, landbouw-, en energiedoelen.

Noord-Brabant heeft nog een grote restantopgave in het realiseren van nieuwe natuur. Dit komt vooral doordat Noord-Brabant van alle provincies veruit de grootste totaalopgave heeft, de natuur in Brabant versnipperd is en gronden niet altijd makkelijk beschikbaar komen. Onze ambitie is om het NNB in 2027 gereed te hebben. Met het huidige realisatietempo gaat dit echter niet lukken. Daarom zetten we in op een versnelling van de realisatie. Het tempo van aankoop en inrichting moet omhoog. In de komende jaren moeten blijken of de versnellingsacties die we samen met onze gebiedspartners oppakken het gewenste effect hebben. Er is een reële kans dat we in het nieuwe Beleidskader Natuur (2022) moeten voorstellen om de planning aan te passen.

Indicator:

- **In 2027 is het robuuste en samenhangende natuurnetwerk gerealiseerd**

Wat gaan we daarvoor doen?

Beheer van het Natuurnetwerk Brabant

De grondeigenaren zijn verantwoordelijk voor het beheer van het NNB. Dit zijn met name Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Brabants Landschap, gemeenten en landgoedeigenaren. Ook komen er steeds meer particulieren die natuur gaan beheren. De provincie subsidieert het natuur- en landschapsbeheer van het NNB op basis van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap.

Indicator	Opgave t/m 2027	2022	2023	2024	2025
Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel natuurbeheer (cumulatief)	90.200	83.000	84.000	85.500	87.000

Realisatie ecologische verbindingzones

Een essentieel onderdeel van een robuust en samenhangend natuurnetwerk zijn de ecologische verbindingzones (EVZ). Deze groene verbindingen tussen natuurgebieden zorgen ervoor dat dieren en planten niet geïsoleerd raken en er een aaneengesloten natuurgebied ontstaat. In 2021 is de opgave geactualiseerd.

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: grondverwerving / functieverandering

Om het hele Natuurnetwerk Brabant (NNB) in 2027 te realiseren, is tijdige beschikbaarheid van gronden cruciaal. Conform het bestuursakkoord zetten we in op een versnelling van de grondverwerving. Het doel is om in 2025 alle benodigde gronden beschikbaar te hebben. Daarmee resteert nog twee jaar om de gronden ook in te richten.

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	9.600	6.000	7.000	8.200	9.600

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: inrichting

Nadat de benodigde gronden zijn verworven of van functie zijn veranderd, moeten de gronden veelal nog worden ingericht. In het Bestuursakkoord is opgenomen om in deze bestuursperiode 4.500 ha nieuwe natuur te realiseren.

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2022	2023	2024	2025 t/m
Gerealiseerde ha (cumulatief)	15.200	7.500	9.000	10.500	15.200

Wat willen we bereiken?

Herstel van de biodiversiteit

Het gaat nog steeds niet goed met de Brabantse natuur. De biodiversiteit in de natuurgebieden is de afgelopen decennia afgenomen en blijft op een te laag niveau. In het agrarisch gebied neemt de biodiversiteit nog steeds verder af. Dit komt doordat onze natuur te lijden heeft onder verdroging, vermessing, verzuring, versnippering, vergiftiging en verstikking. Het is hard nodig om maatregelen te nemen die zorgen voor behoud en herstel van de biodiversiteit.

Daarom voeren we herstelmaatregelen uit in en om Natura2000-gebieden en treffen inrichtingsmaatregelen in leefgebieden, leggen we faunapassages aan, investeren we in agrarisch natuur- en landschapsbeheer, stimuleren we boeren om in hun bedrijfsvoering meer rekening te houden met natuur, leggen we nieuwe bossen aan en worden bestaande bossen omgevormd. Daarnaast zetten we in op soorten- en gebiedsbescherming op basis van de Wet natuurbescherming, faunabeheer en het bestrijden van invasieve exoten.

Ook werken we in 2022 verder aan de aanpak van stikstof waarbij drie doelen hand in hand gaan: versnelling en intensivering van natuurherstel, terugdringen van de stikstofdepositie en ruimte voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

Het Rijk stelt met het landelijk Uitvoeringsprogramma Natuur in de komende 10 jaar landelijk ca. € 3 miljard beschikbaar voor versnelling en intensivering van het natuurherstel in en om de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. In 2021 hebben we de eerste beschikking van € 70 miljoen voor de periode tot en met 2023 ontvangen ten behoeve van deze stikstofoverbelaste gebieden. Daarnaast zullen we voor deze periode € 10 miljoen ontvangen voor de compensatie van bossen die vanaf 2017 in het kader van natuurherstel zijn gekapt en een extra jaarlijkse bijdrage om de subsidiepercentage voor het natuurbeheer te kunnen verhogen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021.

Indicatoren:

- In 2030 is de afname van de biodiversiteit naar een positieve trend omgebogen

Wat gaan we daarvoor doen?

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Per 1 januari 2016 is het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) ingevoerd. De kern hiervan is een leefgebiedenbenadering voor (dier)soorten van internationaal belang op basis van een collectieve, gebiedsgerichte aanpak. De beheeractiviteiten worden uitgevoerd in een agrarisch leefgebied. In Noord-Brabant voeren 4 agrarische collectieven het ANLb uit. In de beschikkingen met de collectieven is een

bandbreedte voor de beheerde hectares opgenomen, we zetten hier samen met de partners maximaal op in. De werkelijk beheerde hectares komen hiermee per jaar tussen de 4.252 ha en maximaal 4.889 ha uit.

Indicator	2022	2023	2024	2025
Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel agrarisch natuurbeheer	4.252 – 4.889	4.252 - 4.889*	4.252- 4.889*	4.252- 4.889*

* Vanaf 2023 wordt dit mogelijk anders/hoger als het nieuwe GLB in werking treedt.

Bosuitbreiding en bosvorming

In de Brabantse Bossenstrategie staat dat we bijdragen aan de klimaatopgave door meer bossen aan te leggen en de bestaande bossen op de droge zandgronden om te vormen naar meer gevarieerde bossen. Met een grotere oppervlakte bos en meer gevarieerdere bossen zorgen we voor meer binding van CO₂, versterken we de bosbiodiversiteit, gaan we verdroging tegen en ontstaan meer mogelijkheden voor houtproductie.

Bovendien zijn gevarieerde bossen veel beter opgewassen tegen de klimaatverandering met minder risico op grootschalige sterfte door plaaginsecten en uitslaande bosbranden.

De ambitie is om tot 2030 het bosgebied in Brabant te laten groeien met ca. 13.000 ha. In het Bestuursakkoord is opgenomen om in deze bestuursperiode een begin te maken met de aanplant van 2.500 ha bos. Daarnaast is de ambitie om in 2050 een groot deel van de Brabantse bossen te hebben omgevormd.

Indicator
In uitvoering genomen ha bosuitbreiding (cumulatief)

Uitvoeren herstelmaatregelen in N2000-gebieden

Natura 2000 is het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden. Van de 21 Brabantse N2000 gebieden zijn er 14 gevoelig voor stikstof. In vooral deze stikstofgevoelige N2000-gebieden worden herstelmaatregelen uitgevoerd. Deze herstelmaatregelen zijn erop gericht om de natuur bestendiger te maken tegen een overbelasting van stikstof.

Indicator
Aantal uitgevoerde maatregelen (cumulatief)

* afhankelijk van de invulling van de 2e fase N2000-herstelmaatregelen

Uitvoeren inrichtingsmaatregelen in leefgebieden

Meer dan 1000 planten en dieren in Brabant zijn bedreigd in hun voortbestaan omdat hun leefgebied in kwaliteit en omvang achteruit is gegaan. Daarom neemt de provincie voor het behoud en herstel van de biodiversiteit maatregelen in de leefgebieden van deze bedreigde soorten.

Indicator	2022
Gerealiseerde ha (cumulatief)	3.000

pm: afhankelijk van de invulling van het leefgebiedenbeleid in het nieuwe beleidskader Natuur

Uitvoeren herstelmaatregelen landelijk Uitvoeringsprogramma Natuur

In het kader van het landelijk Uitvoeringsprogramma Natuur worden er maatregelen getroffen voor versnelling en intensivering van het herstel van de 14 stikstofgevoelige N2000-gebieden in Noord-Brabant. Hiervoor zal er, naast de reguliere N2000-herstelmaatregelen, o.a. ingezet worden op extra hydrologische

maatregelen, het verhogen van de kwaliteit van natuurgebieden, het aanleggen van extra bos en het inrichten van overgangszones.

Indicator

Aantal uitgevoerde maatregelen (cumulatief)

Wat willen we bereiken?

Versterking van de kwaliteit van het Brabantse landschap

Het Brabantse landschap is aantrekkelijk om te wonen, te werken en te recreëren en biedt ruimte voor verscheidenheid aan planten en diersoorten. De identiteit en verscheidenheid van het Brabantse landschap wordt gewaardeerd door de Brabanders en bezoekers aan onze provincie. Ze zijn een belangrijk factor om in Brabant te komen wonen en om als bedrijf zich in Brabant te vestigen.

De provincie investeert in het landschap om de karakteristieke Brabantse landschappen te behouden en te versterken.

Indicatoren:

- **In 2030 zijn de waardevolle cultuurhistorische landschappen in Brabant behouden en waar mogelijk versterkt**

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de karakteristieke Brabantse landschappen versterken

Om de karakteristieke Brabantse landschappen te behouden en te versterken, stimuleren we Brabantse organisaties, ondernemers en particulieren om concrete maatregelen te nemen. Dit doen we vooral met de Stimuleringsregeling Landschap en de Subsidieregeling voor de aanleg van landschapselementen en het herstel van cultuurhistorische landschapselementen.

Indicator	2022	2023	2024	2025
Gerealiseerde ha via de stimuleringsregeling Landschap en de subsidieregeling voor de aanleg van landschapselementen en het herstel van cultuurhistorische landschapselementen	15 ha	15 ha	15 ha	15 ha
Beheerde ha via de stimuleringsregeling Landschap	450 ha	450 ha	450 ha	450 ha

Wat willen we bereiken?

Verankering van de natuur in de samenleving

We werken aan slimme verbindingen van natuur en landschap met de Brabantse samenleving en economie. Daarbij zetten we erop in dat burgers bewust zijn van het belang van natuur en landschap en daar zelf aan bijdragen. En dat (agrarische) ondernemers hun economische activiteiten natuurinclusief laten plaatsvinden.

Indicator:

- **In 2022 investeren meer Brabantse burgers en ondernemers in hun groene leefomgeving**

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de verankering van de natuur in de samenleving versterken

We verbinden de natuur en het landschap met de Brabantse samenleving en economie door actief in te spelen op initiatieven uit te samenleving en kansen mogelijk te maken. Zo investeren we in de kracht van de groene vrijwilligers, in het verbeteren van de toegankelijkheid van natuurgebieden voor mindervaliden, in

groene, klimaatbestendige schoolpleinen en in ondernemers die “ondernemen met natuur”. En versterken we de wisselwerking tussen landbouw en natuur.

Indicator	2022	2023	2024	2025
<i>Ondernemers en burgers die investeren in hun groene leefomgeving</i> Aantal uitgevoerde maatregelen/initiatieven	35	pm	pm	

pm: afhankelijk van de invulling van het natuur- en landschapsbeleid in het nieuwe beleidskader Natuur

Wat willen we bereiken?

Milieu. Continue verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de geluid-, geur- en lichthinder

We werken eraan dat luchtkwaliteit, geluid-, en geur- en lichthinder geen overlast veroorzaken bij mens en dier. Een ongezond buitenmilieu veroorzaakt 3,5% van alle ziektelast in Nederland. De wettelijke milieunormen zorgen voor een bepaalde basiskwaliteit. We voldoen hier minimaal aan. Daarnaast is onze ambitie om de ernst en cumulatie van milieubelasting terug te dringen. Hiermee dragen we bij aan de ambities van de provincie om gezondheid, kwaliteit van leven en welzijn te beschermen en te bevorderen. Met het Schone Lucht Akkoord hebben we afgesproken dat we een passende bijdrage leveren aan de landelijke doelstelling van 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen in 2030 ten opzichte van 2016.

Indicator:

- **In 2030 is de luchtkwaliteit verbeterd en de geluidsoverlast verminderd**

Wat gaan we daarvoor doen?

Beperken van geluidsoverlast voor Brabanders

Geluidshinder heeft een sterke invloed op de gezondheidsbeleving van Brabanders. Daarom voeren we de komende jaren een provinciale subsidieregeling uit om bewoners langs provinciale wegen in staat te stellen hun woningen te voorzien van geluidwerende maatregelen, als zij veel geluid ontvangen vanwege deze wegen. Deze isolatiemaatregelen zorgen vaak ook voor minder energieverbruik. Aanvullend bieden we bewoners een energiescan, zodat ze kunnen overwegen om gelijktijdig meerdere energiebesparende maatregelen te nemen. Deze provinciale regeling uit het actieplan geluid 2018-2023 is gekoppeld aan de groot onderhoudsplanning bij provinciale wegen. Zo kunnen we maatregelen om de geluidsbelasting te verminderen aan of bij de weg en aan huizen optimaal afwegen.

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal resterende woningen met een geluidsbelasting > 60 dB met een onbekend binnenniveau of een binnenniveau > 36 dB)	5.400	5.200	4.800	4.400

Gezondheidswinst door schonere lucht

In 2022 gaan we verder met uitvoering van de Uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord. We blijven inzetten op het integraal aanpakken van opgaves en zullen hiervoor onder meer de toegekende projecten met rijksbijdrage binnen maximaal drie jaar (betreft specifieke rijksuitkering) uitvoeren. Deze projecten gaan over emissieverlaging op bedrijventerreinen en binnen het onderhoudscontract voor provinciale wegen, een pilot voor combiluchtwassers, aanleg van walstroom op Moerdijk en een bijdrage voor roulerende meetpunten. Ook zetten we ons maximaal in om ook in 2022 Rijksmiddelen op luchtkwaliteit binnen te halen voor het mogelijk maken van Brabantse projecten. We verstevigen de slagkracht door verdere uitwerking van de pilots, versterken van de kennis over luchtkwaliteit en versterken de dialoog met de regio.

Indicator 2022 2023 2024 2025

Aantal SLA projecten dat gereed is 1 4 5

Aanvragen voor Rijkscofinanciering 1

Indicator	2022	2023	2024	2025
Aantal SLA projecten dat gereed is	1	4	5	
Aanvragen voor Rijkscofinanciering	1			

Stevige monitoring kwaliteit van de leefomgeving

In 2022 worden de moties ‘Meer meetpunten in Brabant’ uitgevoerd. Het RIVM zal een ankermeetpunt luchtkwaliteit realiseren in Noordoost-Brabant voor de periode 2022-2026. Ook zullen vanaf 2022 twee meetpunten van LML-kwaliteit roulerend ingezet worden in Noord-Brabant. Daarnaast wordt in de periode 2020-2024 in samenwerking met de brede regio rondom Eindhoven gewerkt aan een innovatief regionaal netwerk met sensormetingen in Zuid-Oost-Brabant. Verder is opdracht gegeven voor een aantal meetstations nabij de industrieterreinen Moerdijk en Antwerpen én aanvullende ammoniakmeetpunten vanuit het MAN.

Indicator	2022	2023	2024	2025
Rapportage over resultaten	1	1	1	1

Wat willen we bereiken?

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) leveren een bijdrage aan een gezonde fysieke leefomgeving en daarmee een bijdrage aan een goed werk- en leefklimaat.

Indicator:

- De uitvoering VTH voldoet aan de beleidskaders uit de opgaven Natuur, Water en Milieu

Wat gaan we daarvoor doen?

De vergunningverlening, toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen van rechtmatigheid en kwaliteit

Prestaties/maatregelen	Indicator	2022	2023	2024	2025
De vergunningverlening voldoet aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen van rechtmatigheid en kwaliteit	Aantal vergunningverleningsprocedures waarin gebruik wordt gemaakt van de Wet dwangsom	<1%	<1%	<1%	<1%
	Aantal van rechtswege verleende vergunningen a.g.v. late of geen reactie bestuursorgaan (lex silencio positivo)	0	0	0	0
	Beschikkingen zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld – norm 90%	90%	90%	90%	90%
Toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitseisen	Handhavingsbeschikkingen blijven in stand na gerechtelijke toetsing	90%	90%	90%	90%

	Mate van spontane naleving (na eerste controles)	60%	60%	60%	60%

Beleidskaders en uitvoeringsagenda's

- Brabant Uitnodigend Groen (BrUG) (Besluit: PS 50/12; Afweegmoment: 2022)
- Beleidsactualisatie BrUG (Besluit: PS 77/17)
- Groen Ontwikkelfonds Brabant BV (Besluit: PS 42/13; Afweegmoment: 2027)
- Provinciaal Milieu- en Water Plan 2016-2021 (Besluit: 78/15; Afweegmoment: 2021)
- Beleidsvisie op het benutten van de potenties in de ondergrond (Besluit: 49/13)
- Instrumenteel kader VTH 2018
- Beleidsnota luchtvaart Noord-Brabant
- Interim omgevingsverordening Noord-Brabant
- Beleidsnota hergebruik stortplaatsen

Verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen
- Groen Ontwikkelfonds Brabant BV
- Omgevingsdienst Brabant Noord
- Omgevingsdienst Midden-en West-Brabant
- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Er wordt gewerkt aan een nieuw Beleidskader Natuur dat in 2022 aan de Staten wordt voorgelegd.
- Er wordt maximaal ingezet op de realisatie van het natuurnetwerk in 2027, maar het is nog onzeker of de ingezette versnellingsacties het gewenst effect hebben. Dit zal verder uitgewerkt worden in het nieuwe Beleidskader Natuur (2022).
- De invoering van de Omgevingswet en de ontwikkelingen in het Stikstofdossier bieden kansen, maar leiden ook tot risico's, onzekerheden en onduidelijkheid voor het natuurbeleid en de uitvoering van VTH.
- Door de gerechtelijke uitspraak Logtsebaan vervalt de vergunningplicht deels en moeten PAS-meldingen worden gelegaliseerd. Dit heeft ook belangrijke financiële gevolgen. De extra incidentele kosten worden opgevangen binnen het VTH-programma.
- De invoering van de Omgevingswet leidt tot extra kosten, maar geeft tegelijkertijd de mogelijkheid om milieuleges te heffen.
- In beide dossiers worden de incidentele tegenvallers opgevangen binnen de Egalisatiereserve VTH. De egalisatiereserve komt daardoor onder druk komt te staan, met het risico dat toekomstige afwijkingen niet opgevangen kunnen worden door de egalisatiereserve. De egalisatiereserve dient de jaarlijkse afwijkingen in opdrachtverlening en legesinkomsten op te vangen. Daarnaast brengt de financiële positie van de omgevingsdiensten ook financiële risico's met zich mee. Als daartoe aanleiding is worden PS in positie gebracht.
- Beperken geluidsoverlast. De aanschrijvingen voor sanering van woningen zijn gekoppeld aan groot onderhoud van provinciale wegen. De realisatieplanning is daarmee afhankelijk van de

onderhoudsplanning rondom provinciale wegen. De omvang van de pre-saneringsopgave is daarnaast afhankelijk van de keuze van gemeenten om de bevoegdheid voor geluidssaneringen voor woningen langs provinciale wegen al vooruitlopend op de omgevingswet over te dragen naar de provincie.

Wat mag het kosten?

Financiële toelichting op de verschillen tussen begroting 2022 en begroting 2021

Voor de uitvoering van het Natuurnetwerk Brabant is in 2022 € 14,5 mln minder geraamd aan lasten en € 5,5 mln aan baten, omdat de grondposities (aankoop, verkoop en doorlevering) zich moeilijk laten ramen. Bij de jaarrekening 2021 worden begrotingswijzigingen voorgesteld op basis van de meest recente grondmutaties.

Als gevolg van de projectuitgaven voor ontsnipperingsmaatregelen aan de N65 zijn er in 2022 € 4,1 mln meer uitgaven gepland dan in 2021.

De raming van de baten met betrekking tot de stimuleringsregeling landschap zijn in 2022 € 1,4 mln lager omdat er in 2021 extra is gefactureerd aan de deelnemende partijen. Dit betreft met name de restant bedragen uit de oude regeling stimuleringskader groen blauwe diensten die op verzoek van de gemeenten opnieuw zijn ingezet voor de nieuwe stimuleringsregeling landschap.

Centrale Stelpost

Voor het programma Natuur en milieu is in het onderdeel algemeen financieel beleid van de begroting voor het jaar 2022 een stelpost opgenomen van € 15 mln. Het betreft de reservering van de € 5 mln aan extra middelen voor Natuur, zoals faunapassages en weide- en akkervogels, en de reservering van € 10 mln aan budget voor de aanpak stikstof en de gebiedsgerichte aanpak. Zodra de beleidsmatige invulling van deze stelpost door PS is geaccordeerd worden de middelen voor de gebiedsgerichte aanpak toegevoegd aan programma Natuur en milieu. De middelen voor de aanpak stikstof zullen worden toegevoegd aan programma Ruimte en Wonen.

Stand Reserves

De lasten van programma 4 Natuur en Milieu worden deels gedekt vanuit:

- de reserve Essent Investeringsagenda. Een toelichting op deze middelen is opgenomen in paragraaf 8 Investeringsagenda.
- de reserve Natuur en landschapsbeleid
- de reserve Du verkeer en vervoer SIF
- de reserve Cofinanciering Europese programma's
- de reserve Natuurbeheer en ontwikkeling
- de reserve PMWP
- de reserve VTH omgevingsdiensten.

Het verloop van de stand van die reserves is onderstaand weergegeven.

NB. De reserve Du verkeer en vervoer draagt ook bij de dekking van de lasten van de programma's 8 en 9. De reserve Cofinanciering Europese programma's draagt ook bij aan de dekking van de lasten van programma 3, 5 en van programma 7. De reserve PMWP draagt ook bij de dekking van de lasten van programma 3. De reserve VTH-omgevingsdiensten draagt ook bij de dekking van de lasten van programma 1.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Lasten</u>						
Programma lasten	137.209	143.170	132.227	104.685	93.267	72.662
Organisatiekosten	10.582	11.982	8.561	0	0	0
totaal lasten	147.791	155.151	140.788	104.685	93.267	72.662
<u>Baten</u>						
totaal baten	12.730	13.615	6.335	6.150	5.271	5.227
saldo baten en lasten	-135.062	-141.536	-134.453	-98.535	-87.996	-67.434

<i>Stand reserve x € 1.000</i>	Saldo per 1-	Saldo per 31-	Saldo per 31-	Saldo per 31-	Saldo per 31-	Saldo per 31-
	1-2021	12-2021	12-2022	12-2023	12-2024	12-2025
Reserve Natuur & Landschapsbeleid	19.021	28.282	23.875	17.080	11.791	14.084
Reserve DU-verkeer en vervoer / SIF	433.099	471.900	462.314	463.342	427.874	376.421
Reserve cofinanciering Europese programma's	20.789	15.866	10.422	10.422	10.422	10.422
Reserve Natuurbeheer en ontwikkeling	135.810	129.650	128.394	143.161	167.285	191.446
Reserve PMWP	68.878	61.970	38.607	25.668	16.638	13.208
Reserve VTH-Omgevingsdiensten	6.839	7.367	7.995	8.871	8.476	8.081

NB. De reserve Du verkeer en vervoer draagt ook bij de dekking van de lasten van de programma's 8 en 9. De reserve Cofinanciering Europese programma's draagt ook bij aan de dekking van de lasten van programma 3, 5 en van programma 7. De reserve PMWP draagt ook bij de dekking van de lasten van programma 3. De reserve VTH-omgevingsdiensten draagt ook bij de dekking van de lasten van programma 1